Gemeente Voorschoten

Informatiebrief

Zaaknummer:	Z/21/052099
Documentnummer:	334928
Datum:	7 februari 2023 / verzonden 7 februari 2023
Onderwerp:	Voortgang warmtetransitie
Portefeuillehouder:	Wethouder Zoetemelk
Bijlage(n):	*Nee*

Geachte Raad,

In december 2021 heeft u de transitievisie warmte (TVW) vastgesteld. Met deze brief willen wij u informeren over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de transitievisie warmte en de planning voor 2023.

Transitievisie warmte Voorschoten 2021
In het Nationale Klimaatakkoord is in 2018 afgesproken dat de warmtevoorziening van gebouwen in Nederland in 2050 nagenoeg volledig CO_2-vrij is. Gevolg daarvan is dat we in 2050 geen aardgas meer gebruiken in onze gebouwen. In lijn met het akkoord heeft Voorschoten de transitievisie warmte vastgesteld in december 2021.

In dit document beschrijft de gemeente Voorschoten haar visie op de warmtetransitie. In hoofdlijnen staat hierin beschreven:
- Op welke manier Voorschoten stapsgewijs en gebiedsgericht het gebruik van aardgas in de gebouwde omgeving de komende 30 jaar gaat uitfaseren;
- Wat per buurt het voorkeurswarmte-alternatief is;
- In welke buurten Voorschoten kansen ziet om voor 2030 te starten en in samenwerking met de bewoners en andere stakeholders te komen tot gedragen wijkuitvoeringsplannen.
- Wat per buurtcluster het handelingsperspectief is voor gebouweigenaren die nu al willen starten.

Uitvoering transitievisie warmte
De transitievisie warmte bevat een uitvoeringsprogramma met 4 projecten:
- Opstellen buurtgerichte routekaarten (2022-2024);
- Verankering transitievisie warmte in de omgevingsvisie (2023-2025);
- Onderzoek lokale alternatieve warmtebronnen (2022-2024);
- Update transitievisie warmte naar de 2.0 versie (2026).

Hieronder wordt per uitvoeringsproject beschreven wat de huidige stand van zaken is.

Opstellen buurtgerichte routekaarten

Begin 2022 is er een plan van aanpak gemaakt voor het project opstellen buurtgerichte routekaarten. De aanpak van dit project is tweeledig: (1) het opstellen van een isolatieprogramma en (2) het opstellen van buurtgerichte uitvoeringsplannen.

Isolatieprogramma/duurzaamheidscampagne

Het isolatieprogramma heeft als doel om gebouweigenaren te stimuleren en faciliteren in het nemen van zowel isolatiemaatregelen als kleine energiebesparende maatregelen. Om gebouweigenaren te stimuleren zet de gemeente in op het creëren van handelingsperspectief: wat kunnen eigenaren doen. De gemeente Voorschoten neemt het voortouw door het bieden van hulp en ondersteuning. In samenwerking met het Duurzaam Bouwloket wil de gemeente particuliere woningeigenaren zo goed mogelijk informeren over de stappen die nodig zijn om woningen voor te bereiden op de warmtetransitie. Om dit te bereiken is er een energiebesparingscampagne in voorbereiding. In het laatste kwartaal van 2022 hebben er gesprekken plaatsgevonden met inwoners, de woningcorporaties, een aantal grote commerciële verhuurders en het Duurzaam Bouwloket over hoe een dergelijke campagne eruit moet komen te zien. Tijdens deze sessies werd het duidelijk dat er veel waarde wordt gehecht aan een campagne die breder ingezet kan worden dan alleen voor energie en energiebesparing. Om die reden is ervoor gekozen om er een duurzaamheidscampagne van te maken. Op die manier kan in de toekomst deze campagne ook ingezet worden voor thema's zoals klimaatadaptatie en circulariteit. Op basis van de gesprekken met stakeholders zijn er verschillende concept campagnestijlen ontworpen, die in een vervolgsessie zijn gepresenteerd aan eerdergenoemde stakeholders. Gezamenlijk is er tijdens deze sessie vervolgens een keuze gemaakt voor een slogan en campagnestijl (zie afbeelding).



Onder de noemer van deze campagne gaan we informatie en acties wat betreft besparen en isoleren communiceren. Er wordt een digitaal centraal platform gecreëerd, waarop al deze informatie makkelijk terug te vinden is en waar ook stakeholders zelf ideeën kunnen uitwisselen en het gesprek aan kunnen gaan. We streven ernaar om dit platform nog dit voorjaar in de lucht te hebben. Het is nadrukkelijk niet een medium van de gemeente; die is daarin een van de partners, al zal de gemeente wel aanjager zijn. Dat is ook passend bij de functie die het Rijk de gemeente heeft gegeven, namelijk regisseur van de warmtetransitie.

Eerste buurtuitvoeringsplan: Krimwijk
Gelijktijdig loopt er een traject voor het opstellen van het eerste buurtgerichte uitvoeringsplan. Uit de transitievisie warmte kwam de Krimwijk naar voren als een van de drie wijken die geschikt zijn om te starten met het maken van een plan voor de toekomst. Door de elektrische voorkeursoplossing in Kimwijk en het feit dat er al veel bewoners bezig zijn met het verduurzamen van hun woning, wordt er hier gestart met het maken van een uitvoeringsplan.

Een buurtgericht uitvoeringsplan is een uitwerking van de transitievisie warmte op buurtniveau. Het is een gedetailleerd plan dat houvast biedt door onder andere:

- Een meer gedetailleerde planning van de overstap naar aardgasvrij;

- Een uitwerking van de technische haalbaarheid van de warmteoplossing inclusief eventuele uitzonderingen op de voorkeursoplossing voor specifieke complexen;

- Een financiële doorrekening van de benodigde investeringen met aandacht voor de financiering daarvan en beschikbare subsidies;

- De samenhang met andere werkzaamheden in de ondergrond en openbare ruimte.

Er bestaat geen blauwdruk voor het opstellen van buurtgerichte uitvoeringsplannen. Het is een nieuw proces, wat per buurt kan verschillen. Het is in ieder geval van belang dat alle stakeholders worden betrokken. Dit zijn zowel professionele stakeholders zoals de netbeheerder en woningcorporaties, als bewoners, in de vorm van particuliere eigenaren, VvE's, bewonerscommissies en huurders. De participatie van bewoners bij dit proces zal in elke buurt weer anders verlopen, afhankelijk van de gewenste betrokkenheid van bewoners. De gemeente treedt tijdens het gehele proces op als regisseur.

In 2022 hebben de eerste wijkbijeenkomsten plaatsgevonden. Het doel van deze avonden was om in gesprek te gaan over hoe het plan van aanpak voor het opstellen van het uitvoeringsplan eruit moet komen te zien. Belangrijk onderdeel was het ophalen van alle vragen, ideeën en zorgen die er in de wijk spelen. Daarnaast hebben de inwoners van de Krimwijk ook input kunnen leveren aan de hand van een vragenlijst. Deze vragenlijst is ingevuld door 130 bewoners. We streven ernaar om een zo'n divers mogelijke groep aan mensen te bereiken. Om die reden hebben de bijeenkomsten zowel fysiek als digitaal plaatsgevonden. Ook konden mensen de vragenlijst zowel digitaal als op papier invullen.

Met deze input wordt er momenteel gewerkt aan het maken van een plan van aanpak. In dit plan van aanpak komt te staan hoe we in 2023 samen aan de slag gaan om te komen tot een uitvoeringsplan. Het doel is dat eind 2023 het uitvoeringsplan voor de Krimwijk gereed is.

<u>Verankering transitievisie warmte in de omgevingsvisie</u>
Dit jaar start de inventarisatie van wat er nodig is om de transitievisie warmte de verankeren in de omgevingsvisie. Elke gemeente moet uiterlijk in 2024 haar omgevingsvisie hebben vastgesteld.

<u>Onderzoek lokale alternatieve warmtebronnen</u>

In december heeft u reeds een informatiebrief ontvangen (084) over de voortgang 3e kwartaal van de samenwerking Warmte Leidse Regio. Hiermee bent u geïnformeerd over de laatste stand van zaken aangaande WLQ+ en geothermie. Ook staat hierin beschreven wat er op dit moment gebeurt met betrekking tot het onderzoeken van kleinere lokale alternatieve warmtebronnen. Zo worden op dit moment samen met Rijnland Energie de lokale warmtebronnen in de regio in kaart gebracht in termen van potentieel en mogelijke haalbaarheid.

Update transitievisie warmte naar versie 2.0
De transitievisie warmte wordt over 3 jaar herzien. Nieuwe ontwikkelingen en innovaties in technieken en warmtebronnen nemen we hierin mee. Tevens worden ook kosten- en marktontwikkelingen meegenomen in de doorrekening van de nationale- en eindgebruikerskosten van de warmtetransitie.

Communicatie en participatie
In het hele proces van de warmtetransitie gaat er veel aandacht, zoals u hierboven hebt kunnen lezen, naar communicatie en participatie. Dit is van groot belang omdat het uiteindelijk de gebouweigenaren zijn die de beslissingen nemen om energie te besparen, zonnepanelen te plaatsen, of overstappen op gasloos verwarmen. De gemeente Voorschoten streeft ernaar om al deze verschillende gebouweigenaren zo goed mogelijk van dienst te zijn en hen waar mogelijk te ondersteunen in de keuzes die zij maken. Zo kunnen inwoners terecht bij het Duurzaam Bouwloket, het energieloket van de gemeente, voor persoonlijk advies en al hun vragen over verduurzaming. Ook staat er op de website een lijst met veelgestelde vragen, welke continue wordt uitgebreid en aangepast aan zowel de vraag als nieuwe informatie. In september 2022 heeft de gemeente in samenwerking met VvE Netwerk Voorschoten een informatieavond georganiseerd over het verduurzamen van Vereniging van Eigenaars. Ook is er die maand een duurzaamheidsmarkt georganiseerd, waar het Duurzaam Bouwloket aanwezig was met een mobiele showroom om inwoners te voorzien van energieadvies. Op deze duurzaamheidsmarkt is bovendien het idee ontstaan van de duurzaamheidstafel, een initiatief waarbij bewoners onderling met elkaar in gesprek gaan over duurzaamheidskwesties.

Vooruitzicht 2023
Zoals u heeft kunnen lezen, is er afgelopen jaar veel gebeurd binnen de warmtetransitie. In 2023 worden de volgende stappen gezet. Om te beginnen wordt de duurzaamheidscampagne gelanceerd. Het doel hiervan is om één centraal platform te creëren waar alle informatie over energie en warmte samenkomt, om zo de inwoner nog beter te ondersteunen. Dit platform biedt ook de mogelijkheid voor inwoners en andere stakeholders om met elkaar het gesprek aan te gaan en elkaar te informeren en inspireren. Hoewel dit platform de kern van de duurzaamheidcampagne vormt, zullen ook andere fysieke communicatiemiddelen worden ingezet om energiebesparing onder de aandacht te brengen.

Daarnaast gaat de gemeente samen met alle stakeholders in de Krimwijk aan de slag om een plan te maken hoe de Krimwijk in de toekomst zonder aardgas verwarmt kan worden. Aan de hand van verschillende informatiebijeenkomsten, webinars en werksessies werken we gezamenlijk toe naar een breed gedragen uitvoeringsplan voor de wijk. Een deel van de woningen in de Krimwijk dient alvorens de stap naar aardgasloos verwarmen mogelijk is, eerst beter geïsoleerd te worden. Om inwoners hierbij te ondersteunen, wordt er in maart een aantal gratis energieadviezen en bespaarplannen aangeboden. Deze actie wordt gekoppeld aan een gemeentebrede inkoopactie gericht op alle grondgebonden woningeigenaren. Tijdens deze actie

kunnen deze bewoners zich inschrijven voor maatregelen die het beste passen bij het bouwjaar van hun woning, variërend van allerlei soorten isolatie tot zonnepanelen en een hybride warmtepomp. Na aanmelding krijgen zij onafhankelijk advies en vrijblijvende offertes op maat.

Er wordt blijvend ingezet op een brede mix aan communicatie- en participatie strategieën om zo veel mogelijk bewoners te betrekken bij de energie- en warmtetransitie. Dit jaar zal er extra aandacht worden besteed aan groepen mensen die nu niet of nauwelijks bereikt worden. Voor de groep mensen die achterblijft in de energietransitie door het gebrek een financiële middelen loopt er momenteel een traject met het oog op energiearmoede (zie raadsinformatiebrief 080). Dit traject richt zich op het installeren van kleine energiebesparende maatregelen. Voor grotere maatregelen zoals isolatie doen we dit jaar een aanvraag in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma. Met dit geld kunnen we een select aantal huishoudens die wonen in een woning met een lagere WOZ-waarde dan gemiddeld én met een slecht energielabel helpen met isoleren. Het Nationaal Isolatieprogramma is een meerjarenprogramma dat ook na 2023 nog doorloopt.

Warmtetransitie in regionaal perspectief
De warmtetransitie is een belangrijk onderdeel van de energietransitie. Daarnaast werken we als gemeente Voorschoten in de regio Holland Rijnland samen aan de RES, de Regionale Energiestrategie. Daar gaat het over de warmtetransitie en de opwek van duurzame energie. Ook heeft de regio in de RES 1.0 afspraken gemaakt over energiebesparing en het stimuleren van duurzame mobiliteit, ook al zijn dit geen verplichte onderdelen van de RES. De RES-regio Holland Rijnland is een samenwerkingsverband tussen Hoogheemraadschap van Rijnland, Omgevingsdienst West-Holland, provincie Zuid-Holland en de regiogemeenten Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude. Daarnaast wordt samengewerkt met netbeheerder Liander en verschillende lokale en regionale partners.
Zoals u hierboven heeft kunnen lezen, werkt Voorschoten ook samen met vijf andere gemeenten (Leiden, Leiderdorp, Katwijk, Oegstgeest en Zoeterwoude) in de Samenwerking Warmte Leidse Regio, aan onder andere het proces van de ontwikkeling van een mogelijk warmtenet Warmtelinq+.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A.R. de Graaf,
Gemeentesecretaris

drs. N. Stemerdink,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.